Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Talousarvio- ja suunnitteluneuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 10.11.2025

mukainen selvitys

Raaseporin kampuksen palvelu-suunnitelma

Tausta

LUVN:in Talousarvio- ja suunnitteluneuvottelujen yhteenvetopöytäkirja 10.11.2025: Laaditaan vuoden 2026 aikana Raaseporin sairaalaa koskeva palvelusuunnitelma, jossa määritetään perusterveydenhuollon ja perustason erikoissairaanhoidon palvelut huomioiden asukkaiden tarpeet. Työ tehdään yhdessä HUS-yhtymän kanssa. Raaseporin sairaalan tilojen osalta kannustetaan HUS-yhtymää laatimaan suunnitelma siitä, miten tiloja voidaan hyödyntää tarvittaessa myös vuokraamalla niitä yksityiselle toimijalle.

HUS-yhtymän ponsi vi, Yhtymäkokous 12/2025: Esitys vuoden 2026 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2026-2028. ”osallistutaan yhdessä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue-johtoisesti ja hyvinvointialueen kanssa Raaseporin sairaalaa koskevan palvelusuunnitelman laatimiseen.

Sisällys

1. Tahtotila
2. Nykyiset palvelut
3. Tulevat palvelut
    - Osaamiskeskuksen konsepti
    - HUS-LUVN-yhteistyön kehittäminen
4. Alustava aikataulu
5. Liitteet
    - Väestön kehitys
    - Ruotsinkieliset LUVNissa
    - Raaseporin sairaalan palvelut ja Länsi-Uusimaalaisten ESH-palvelujen käyttö
    - BoRa-hanke

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Tahtotilamme Raaseporin kampukselle

Raaseporin kampuksesta rakennetaan kaksikielisten palvelujen kampus, joka tukee laadukkaiden lähipalvelujen toteuttamisessa, vahvistaa LUVNin ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuutta ja henkilöstön osaamisen kehittämistä sekä mahdollistaa uudenlaisten toimintamallien kehittämisen ja pilotoinnin.

Haluamme varmistaa toimivat kaksikieliset palvelut koko hyvinvointialueella!

Hyvinvointialueen palvelujen uudistamisen strategian linjaukset

Olemme asukkaiden luottamuksen arvoinen hyvän elämän edistäjä	Järjestämme ja uudistamme palveluja kestävällä tavalla
Teemme yhdessä hyvinvoivan ja halutun työyhteisön	Saavutamme parhaat tulokset tavoitteellisella yhteistyöllä

Kaksikielisten palveluiden turvaaminen

Kampus vahvistaa kaksikielisten palvelujen saavutettavuutta niin läntisellä Uudellamaalla kuin muuallakin hyvinvointialueella. Kampukselta käsin voitaisiin tuottaa kaksikielisiä etäpalveluita koko hyvinvointialueelle tai muualle Suomeen.

HUSin ja LUVNin yhteiset palvelumallit

Kampus mahdollistaa uudenlaiset perustason ja erikoissairaanhoidon yhteiset palvelumallit, joissa palveluja voidaan tuottaa yhteistyössä. Palvelumallien avulla toimimme entistä kustannusvaikuttavammin ja varmistamme lähipalvelujen säilyttämisen.

Ruotsinkielisten palvelujen kansallinen edelläkävijyys

Kampus toimii ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen ja osaamisen keskuksena. Tuemme henkilöstöä ja alan opiskelijoita osaamisen ja kielitaidon kehittämisessä, jotta kaksikieliset palveluja voidaan tuottaa jatkossakin kestävällä tavalla

Raaseporin nykyiset palvelut

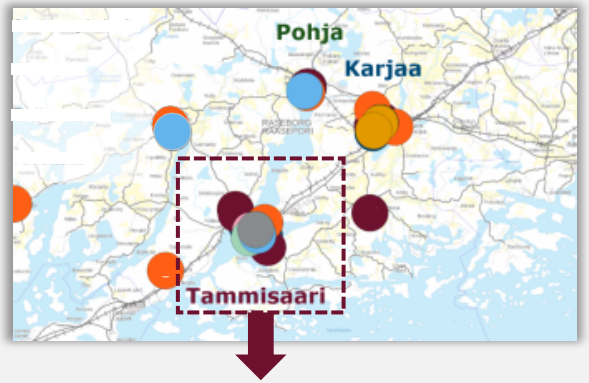
	Palvelut eri sijainneissa			
Palvelu	**Tammisaari**	**Karjaa**	**Pohja**	**Haja-alue**
LUVNin eri palvelualueiden palvelut Raaseporissa				
Asumispalvelut	X	X	X	X
Kotona asumista tukevat palvelut (IPA)	X	X	X	X
Sairaalapalvelut (IPA)	X			
Seniori-info (IPA)	X			
Terveyspalvelut (Ysote)	X	X		
Aikuisten sosiaalipalvelut (Ysote)	X	X		
Suun terveydenhuollon palvelut (Ysote)	X	X	X	
Mielenterveys- ja päihdepalvelut (Ysote)	X			
Neuvola ja kuntoutus (PeVa)	X	X	X	X
Opiskeluhuolto ja mielenterveyspalvelut (PeVa)	X	X	X	X
Perhe- ja vammaispalvelujen sosiaalityö (PeVa)	X			
Suunnittelu- ja ohjauspalvelut (PELA)	X	X	X	X
HUSin palvelut Raaseporissa				
Psykiatrian vastaanotot ja päiväyksiköt	X			
Erikoissairaanhoidon polikliiniset palvelut	X			
Dialyysi	X			
Päiväyksikkö	X			
Diagnostiikka	X			

Korostettu Raaseporin kampuksella sijaitsevat palvelut

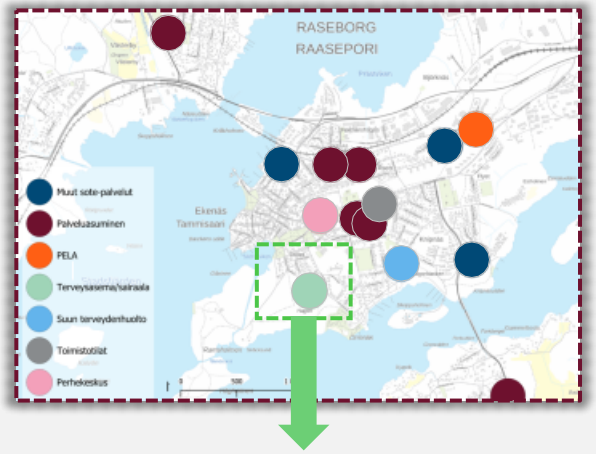
Fyysisten palvelujen lisäksi Raaseporista käsin tuotetaan myös etäpalveluja muualle Länsi-Uudellemaalle esimerkiksi ikääntyneiden kotiin vietävissä palveluissa. Lisäksi joissain palveluissa ruotsinkielinen henkilöstö työskentelee osan työajasta Raaseporissa ja osan muualla Länsi-Uudellamaalla.

IPA: Ikääntyneiden palvelut, Ysote: Yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut, PeVa: Perhe- ja vammaispalvelut, PELA: Pelastuslaitos

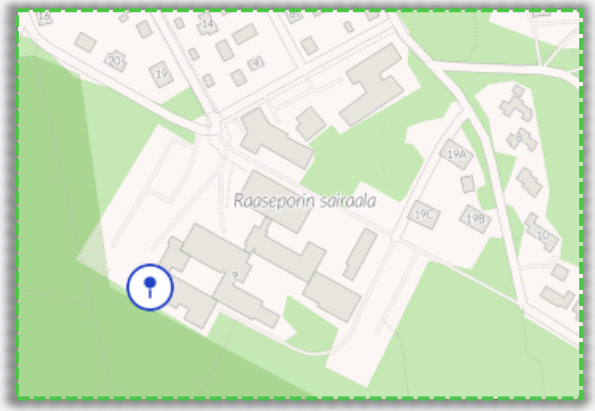
Raaseporin palvelujen sijainnit

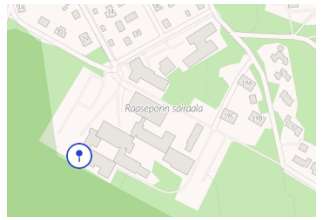
Tammisaaren palvelujen sijainnit

Raaseporin kampus

Raaseporin kampuksen tulevaisuuden uudet palvelut

LUVN:in palvelut

Verkostomainen osaamiskeskus

HUSin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden yhteisen BoRa-hankkeen tavoitteena on vahvistaa kielellisten oikeuksien toteutumista HUSin ja kaksikielisten hyvinvointialueiden palveluissa.

LUVN:in osalta hankkeessa on kehitetty uutta verkostomaisen osaamiskeskuksen toimintakonseptia, jonka avulla voitaisiin esimerkiksi tarjota Raaseporista käsin ruotsinkielisiä palveluita laajemmalle alueelle kuin vain lähiseudun väestölle. Nämä ruotsinkielellä tuotetut (etä)-palvelut voisivat olla tarjolla myös muille hyvinvointialueille.

Arviointiyksikkö (IPA)

Ikääntyneiden arviointiyksikön tehtävänä on arvioida ikääntyneen asiakkaan palvelutarvetta ja toimintakykyä sekä tukea jatkokuntoutusta ja turvallista paluuta arkeen.

Selvitetään mahdollisuutta sijoittaa arviointiyksikkö Raaseporiin sairaalapalvelujen yhteyteen. Tämä voisi tuoda synergiaetuja ja tarjota relevantin palvelun alueen ikääntyvälle väestölle.

LUVN:in ja HUSin yhteistyöpalvelut

Infuusiopoliklinikan yhteistyömalli

Nykyinen Raaseporin sairaalan päiväyksikkö huolehtii mm. suonensisäisten lääkehoitojen toteutuksista ja verensiirroista.

HUS ja LUVN näkevät tärkeäksi infuusiopoliklinikan toiminnan jatkumisen lähipalveluna tarkoituksen-mukaisella laajuudella. Selvitetään mahdollisuuksia kehittää palvelutuotantomalli, joka perustuu HUSin ja LUVN:in yhteistyöhön. Parhaimmillaan mallia voitaisiin hyödyntää myös muilla Uudenmaan hyvinvointialueilla.

Yksikön toiminnan järjestämisvastuu pysyy HUSilla, mutta selvitetään vaihtoehtoa, jossa LUVN ja HUS tuottaisivat palvelua yhteystyössä siten, että toiminta integroitaisiin tiiviimmin LUVN kotisairaalaan esimerkiksi 2028 alusta.

Erikoissairaanhoidon polikliinisten palvelujen yhteistyömalli

HUS ja LUVN näkevät kannatettavaksi selvittää mahdollisuuksia yhteisen HUSin ja LUVN:in yhteistyöhön perustuvan monialapoliklinikka-mallin luomiselle.

Tässä yhteistyömallissa erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämisvastuu säilyisi HUSilla, mutta selvitettäisiin mahdollisuuksia käynnistää monialapoliklinikka, jossa HUS tuottaa osan ja LUVN osan palvelusta. Samalla tarkasteltaisiin myös mahdollisuuksia hyödyntää palveluseteliä joissain palveluissa. Tämän kautta pilotoitaisiin uudenlaisia ESH poliklinikkapalvelujen toteuttamisen tapoja. Yhteistyömalli voisi käynnistyä esimerkiksi vuoden 2028 jälkeen.

HUSin palvelut

Psykiatrian vastaanotot ja päiväyksiköt

Psykiatrian osalta on tunnistettu tarve kehittää mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä psykiatrian hoitoketjuja ja palveluverkkoa yhteistyössä.

Syksyllä 2026 selvitetään mahdollisuutta käynnistää LUVN:in ja HUSin yhteinen hanke, jossa kehitettäisiin MTP-palveluiden ja psykiatrian hoitoketjujen ja palveluverkkoja koko LUVN-alueella. Hankkeessa tunnistettaisiin mahdollisuuksia tuottaa ruotsinkielisiä palveluita Uusimaa-tasoisesti Raaseporista.

Dialyysi

HUS ja LUVN näkevät tärkeäksi dialyysin säilyttämisen lähipalveluna.

HUS selvittää mahdollisuuksia kehittää palvelutuotantoon malli, jonka avulla palvelua pystytään tuottamaan jatkossakin lähipalveluna. LUVN suhtautuu avoimesti myös vaihtoehtoihin, joissa palveluja tuotettaisiin yhteistyössä HUSin kanssa.

Diagnostiikka

Diagnostiikan osalta nähdään tärkeänä säilyttää nykyiset palvelut huomioiden, että diagnostisten palvelujen tulee jatkossakin heijastella muuta kampuksen palvelutarjontaa.

Osaamiskeskuksen konsepti

Hallitusohjelman mukainen verkostomainen osaamiskeskittymä Raaseporin kampuksella turvaa kielellisten oikeuksien toteutumisen ja palveluiden integraation molemmilla kansalliskielillä. BoRa-hankkeen kautta kehitettävät osaamiskeskittymän konseptit edistävät LUVN:in muutoslupausta asiakaslähtöisemmistä ja sujuvammista asiakaspolusta, joissa ruotsinkielisten palveluiden asiakaskokemuksen parantaminen on yksi keskeisistä muutostavoitteista.

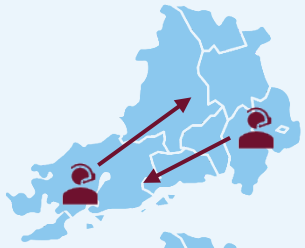
Tavoite: Osaamiskeskus johtaa yhteisten toimintamallien kehittämistä, vahvistaa kaksikielistä osaamista, rakentaa digitaalisia ratkaisuja ja turvaa henkilöstön saatavuuden. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat oikea-aikaiset sosiaali- ja terveyspalvelut omalla kielellään riippumatta organisaatiosta tai palvelutuotantotavasta.

Ruotsinkielisten palvelujen saatavuuden varmistaminen kehittämällä uusia palvelumalleja

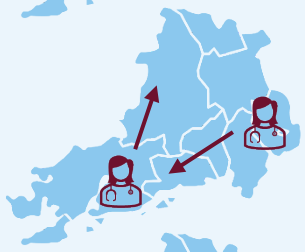
Raaseporista voidaan tuottaa palveluja:

Raaseporin alueen väestölle	Hyvinvointialueen ruotsinkieliselle väestölle	Muille hyvinvointi-alueille

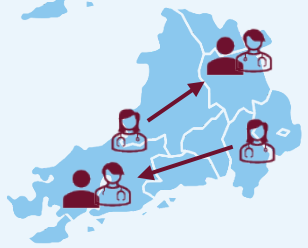
Esimerkkejä

Ruotsinkielistä osaamista keskistetään tai mahdollistetaan asiakkaan asiointi etänä oman kunnan tai hyvinvointialueen ulkopuolella.

Ruotsinkielinen/-taitoinen asiantuntija käy säännöllisesti (esimerkiksi kerran viikossa) muilla alueilla pitämässä ruotsinkielisiä vastaanottoja.

Asiakas saa etäpalvelua lääkäriltä yhdessä hoitajan kanssa, joka voi toimia asiantuntijana ja/tai tarjota tukea asiakkaan omalla äidinkielellä, jos lääkärin äidinkieli on toinen.

Ruotsin kielen oppimisen ja osaamisen kehittäminen innovatiivisin menetelmin

Kielitukikollega

Kielisuihku

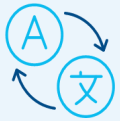
Kielityöpaja

Kielitietoinen työpaja

Työkierto

Materiaalit

Syventävä opiskelija-ohjaajakoulutus

Laajempi tutkimus-, kehittämis- ja opetuskeskuksena

BoRa-hankkeen jälkeen Raaseporin osaamiskeskus voisi vakiintua ruotsinkielisen osaamisen kehittämisen ja omistajuuden keskukseksi.

Esimerkkejä:

- Ruotsinkielisten hyvinvointialan ammattilaisten tietopankki (best practices, case-studyt)
- Ruotsinkielisen hyvinvointialan tutkimuskeskus
- Pilottihankkeet uusille palvelumalleille
- Digitaalisten ratkaisujen kehittäminen ruotsinkielisille palveluille

Erikoissairaanhoidon palveluja on jo kehitetty Raaseporissa ja halutaan kehittää jatkossakin yhdessä HUSin kanssa

Toteutettu

2024

Läntisen alueen kotisairaala- ja geriatristen polikliinisten palveluiden siirto

Hyödyt
- Parempi saatavuus kaikille alueen asukkaille
- Yhdenmukainen palvelutarjonta
- Ympärivuorokautinen hoito mahdollista
- Potilaat saavat hoitoa lähempää kotia

2025

Raaseporin osaston siirto

Hyödyt
- Palvelun jatkuvuus turvattu
- Sujuva siirtyminen peruspalveluista erikoissairaanhoitoon
- Linkitys osaston, kotisairaalan ja arviointiyksikön välillä
- Kustannustehokkuuden koheneminen

Päivystystoiminnan muutos kiirevastaanotoksi

Hyödyt
- Mahdollisuus kohentaa hoidon jatkuvuutta
- Mahdollisuus yhdistää muita hva-palveluita virka-ajan ulkopuolella
- Kustannustehokkuuden koheneminen
- Ei lisännyt sairaankuljetuksen tai Lohjan päivystyksen käyttöä

Raaseporin alueen tukipalveluiden muutokset

Hyödyt
- Mahdollistanut palvelukonseptin yhdenmukaistamisen LUVN alueella
- Palvelutuottajien laajemman käytön
- Kustannustehokkuuden koheneminen

Suunniteltu

2026→

MTP:n ja psykiatrian hoitopolkujen kehittäminen

Mahdolliset hyödyt
- HUSin ja LUVNin yhteistyön vahvistaminen
- Ruotsinkielisten palvelujen varmistaminen
- Hoitoketjujen yhtenäistäminen

2028→

Infuusiopoliklinikan yhteistyömallin kehittäminen

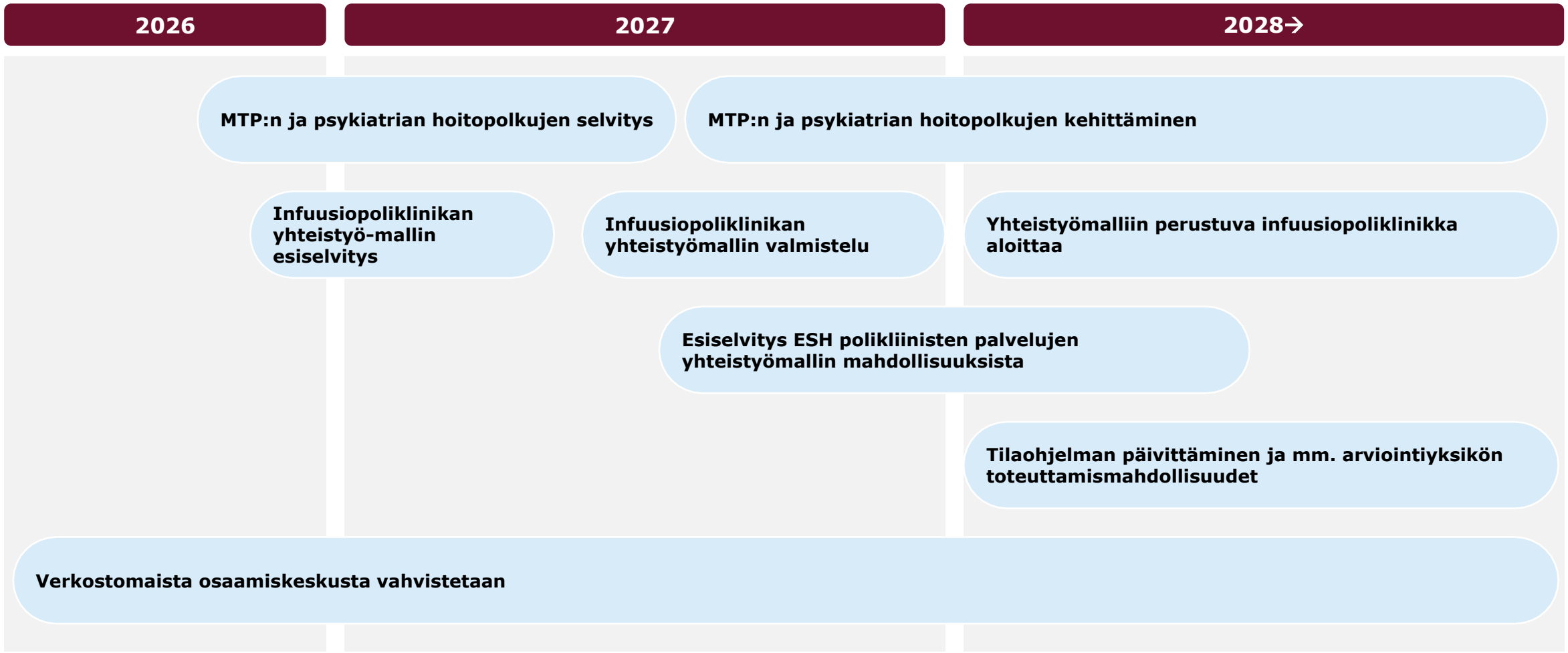
Mahdolliset hyödyt
- Lähipalveluiden säilyttäminen ja asiakaslähtöinen palvelu
- Palveluketjujen integraatio
- Resurssien tehokkaampi hyödyntäminen
- Osaamisen vahvistuminen

2028?

Erikoissairaanhoidon polikliinisten palveluiden yhteistyömallin kehittäminen

Mahdolliset hyödyt
- Asiakaslähtöisempi palvelukokonaisuus ja saavutettavuus kaksikielisyys huomioiden
- Perus- ja erikoistason palveluiden integraatio
- Innovaatioiden ja uusien toimintatapojen pilotointi

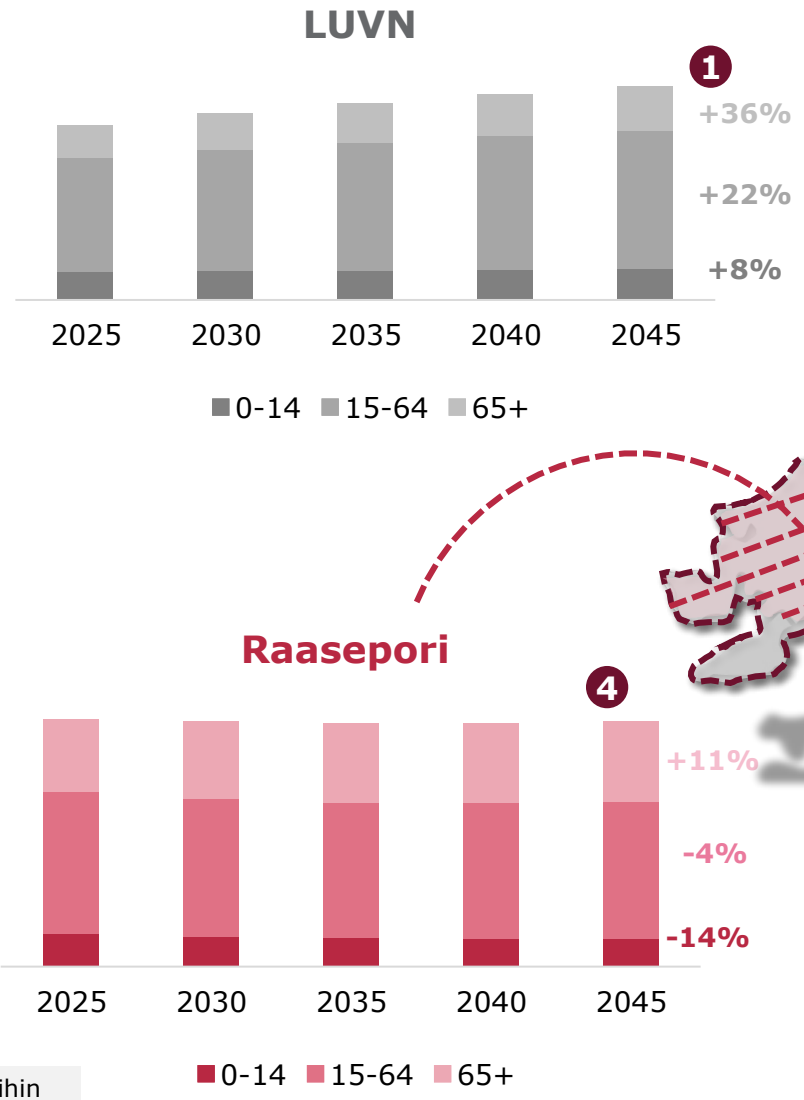
Alustava aikataulu

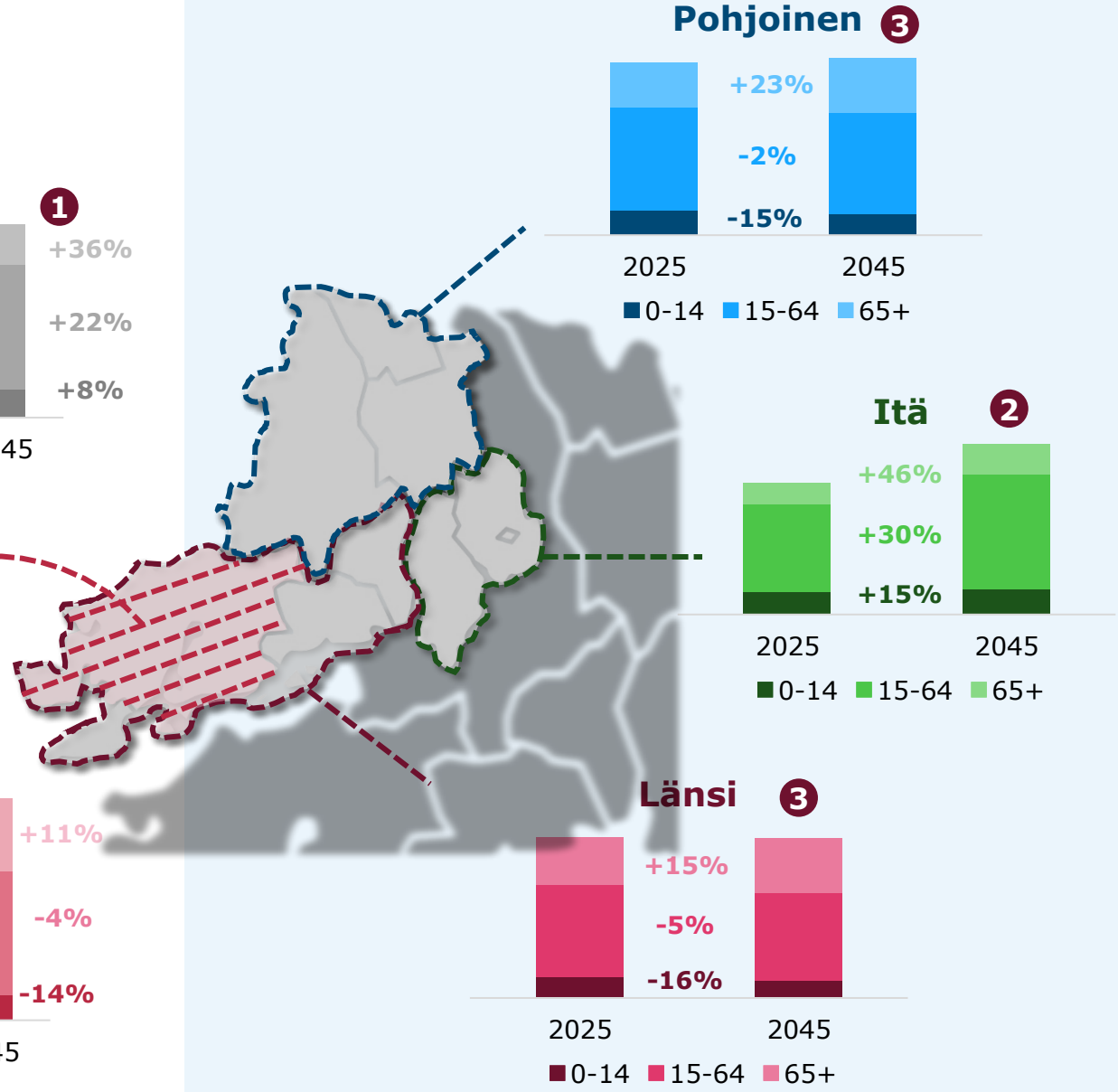

Liitteet

Väestönkehitys

1. Väestö kasvaa hyvinvointialueella kokonaisuudessaan, ja kasvu keskittyy erityisesti ikääntyneisiin.
2. Itäiset alueet, erityisesti Espoo, kasvavat nopeimmin sekä suhteellisesti että absoluuttisesti.
3. Sitä vastoin läntiset alueet ovat ainoa alue, jossa väestö vähenee seuraavien 20 vuoden aikana. Pohjoisella alueella väestönkasvu syntyy 65 vuotta täyttäneiden määrän kasvusta.
4. Raaseporin kehitys noudattaa lännen alueiden yleistä trendiä. Merkittävin muutos tapahtuu ikääntyneiden osalta seuraavien viiden vuoden aikana (2025–2030).

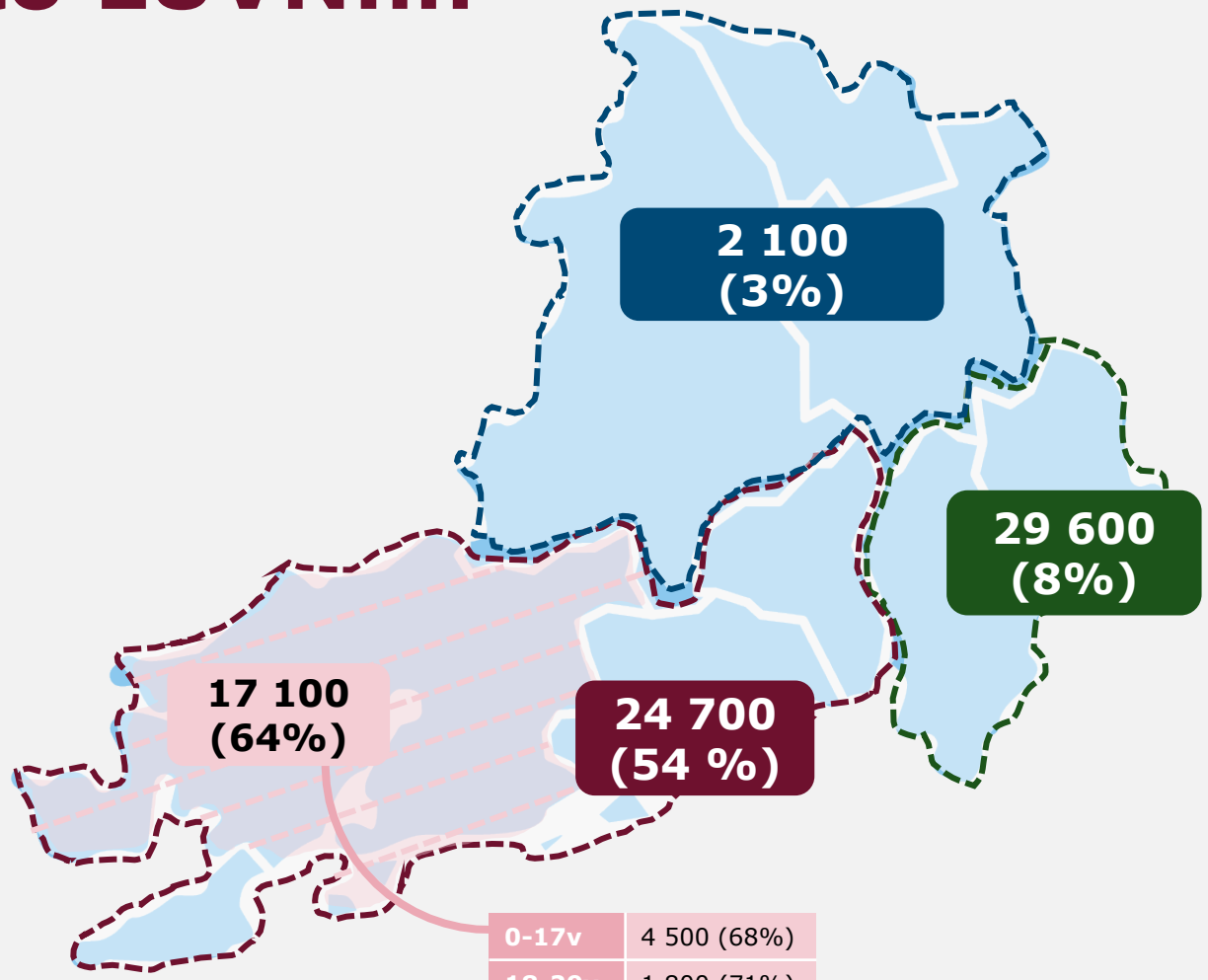

Huom: Ennuste perustuu vuoden 2024 lukuihin

Ruotsinkielinen väestö LUVN:in alueella

- Suurin absoluuttinen määrä ruotsinkielisiä asuu hyvinvointialueen itäosissa, mutta osuudeltaan muodostaa selkeän vähemmistön.
- Sen sijaan suurin suhteellinen osuus ruotsinkielisiä asuu länsiosissa, joissa Raasepori ja Hanko ovat alueen ruotsinkielisimpiä kuntia.
- Hyvinvointialueen pohjoisosassa ruotsinkielisten osuus on sekä suhteellisesti että absoluuttisesti pieni.
- Kaikissa kunnissa ruotsinkielisten osuus on suurin lapsissa (0–17 vuotta) ja vanhuksissa (70+ vuotta) – näissä ikäryhmissä omalla kielellä saatavien palvelujen merkitys on myös kriittisempi.

0-17v	4 500 (68%)
18-29v	1 800 (71%)
30-49v	3 800 (60%)
50-69v	4 500 (59%)
70+v	4 000 (68%)

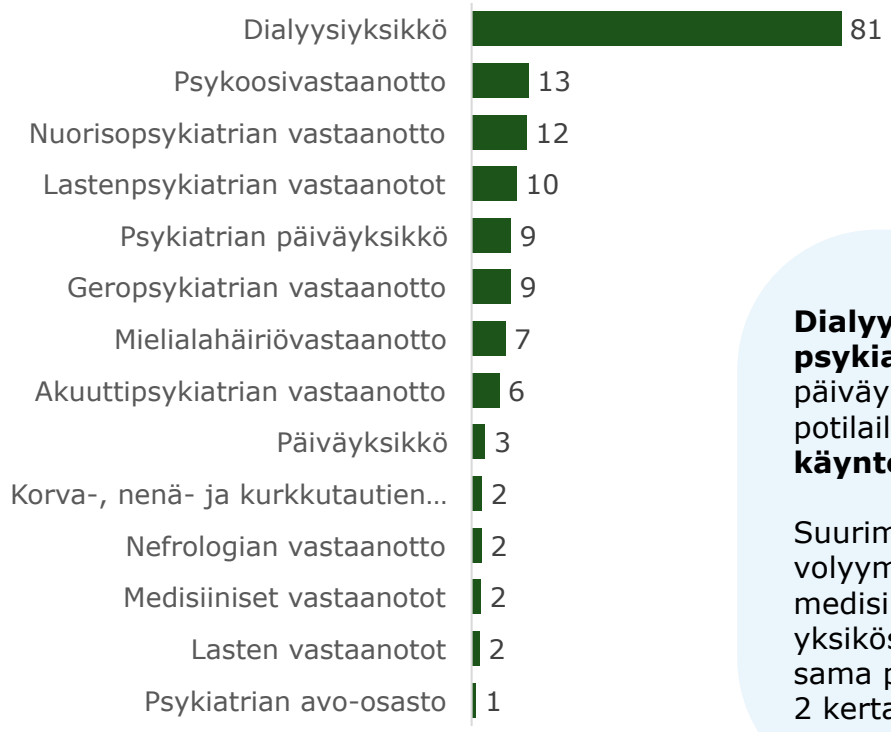
% = Ruotsinkielisten osuus koko väestöstä ikäryhmässä

Raaseporin sairaalan ESH-palveluiden käyttö

Raaseporin käynnit 2025 poliklinikoittain

Raaseporin käynnit / potilas 2025 poliklinikoittain

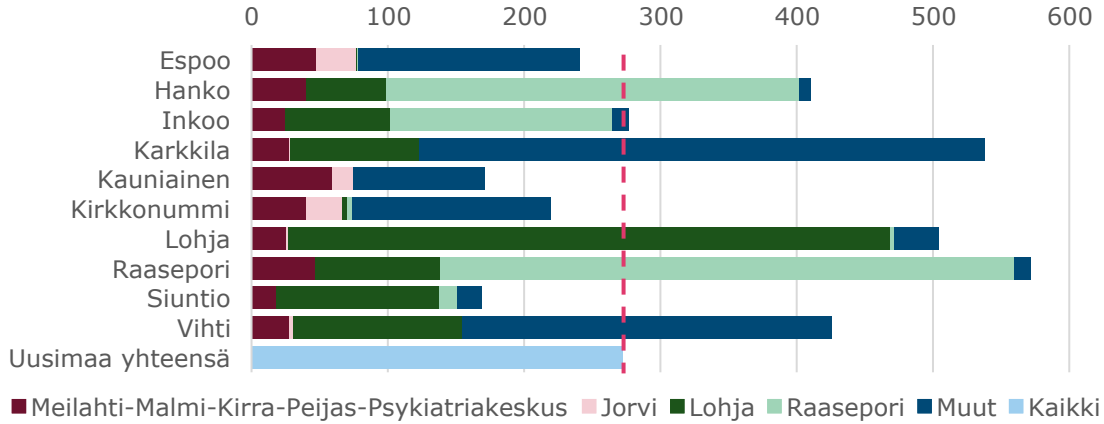

Dialyysiyksikössä sekä **psykiatrian** vastaanotoilla ja päiväyksikössä samoilla potilailla on useita **toistuvia käyntejä**.

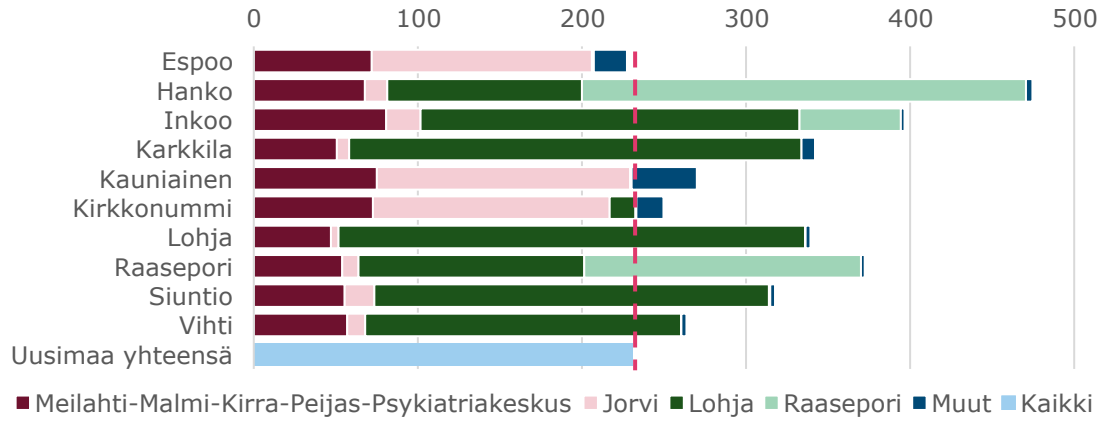
Suurimmat yksikkökohtaiset volyymit ovat esimerkiksi medisiinisten vastaanottojen yksikössä, mutta tyypillisesti sama potilas käy näillä vain noin 2 kertaa vuoden aikana.

Raaseporin ja Lohjan sairaaloita käyttävissä kunnissa ESH-palveluiden käyttö poikkeaa merkittävästi joissain palveluissa

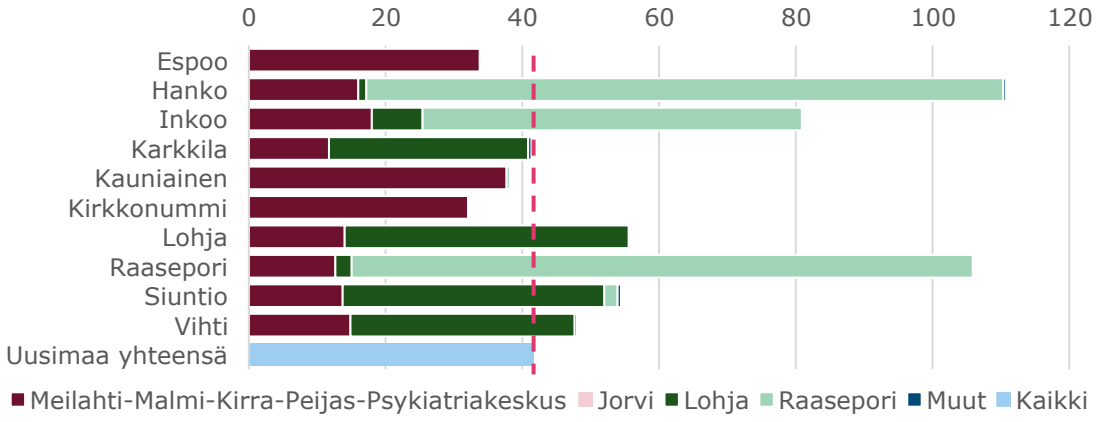
Psykiatrian (ea 70) käynnit per 1000 asukasta
Jaoteltu kotikunnittain ja kampuksittain, 18-64v

Sisätautien (ea 10) käynnit per 1000 asukasta
Jaoteltu kotikunnittain ja kampuksittain, kaikki ikäryhmät

Korva-, nenä- ja kurkkutautien (ea 55) käynnit per 1000 asukasta
Jaoteltu kotikunnittain ja kampuksittain, kaikki ikäryhmät

Osassa erikoissairaanhoidonpalveluista on **huomattavia palvelujen käytön eroja kuntien välillä**. Joidenkin kuntien väestö käyttää palveluita selvästi Uusimaan keskiarvoa enemmän, kun taas toisissa käyttö jää huomattavasti alle keskiarvon. Erot kuntien välillä ovat paikoin moninkertaisia.

Erot **korostuvat erityisesti Lohjan ja Raaseporin sairaaloiden palvelualueilla**. Näiden sairaaloiden käyttö on poikkeuksellisen korkea esimerkiksi sekä psykiatriassa että sisätaudeissa verrattuna muuhun Uusimaan alueeseen. Sama trendi näkyy myös Raaseporissa korva-, nenä- ja kurkkutaudeissa (KNK).

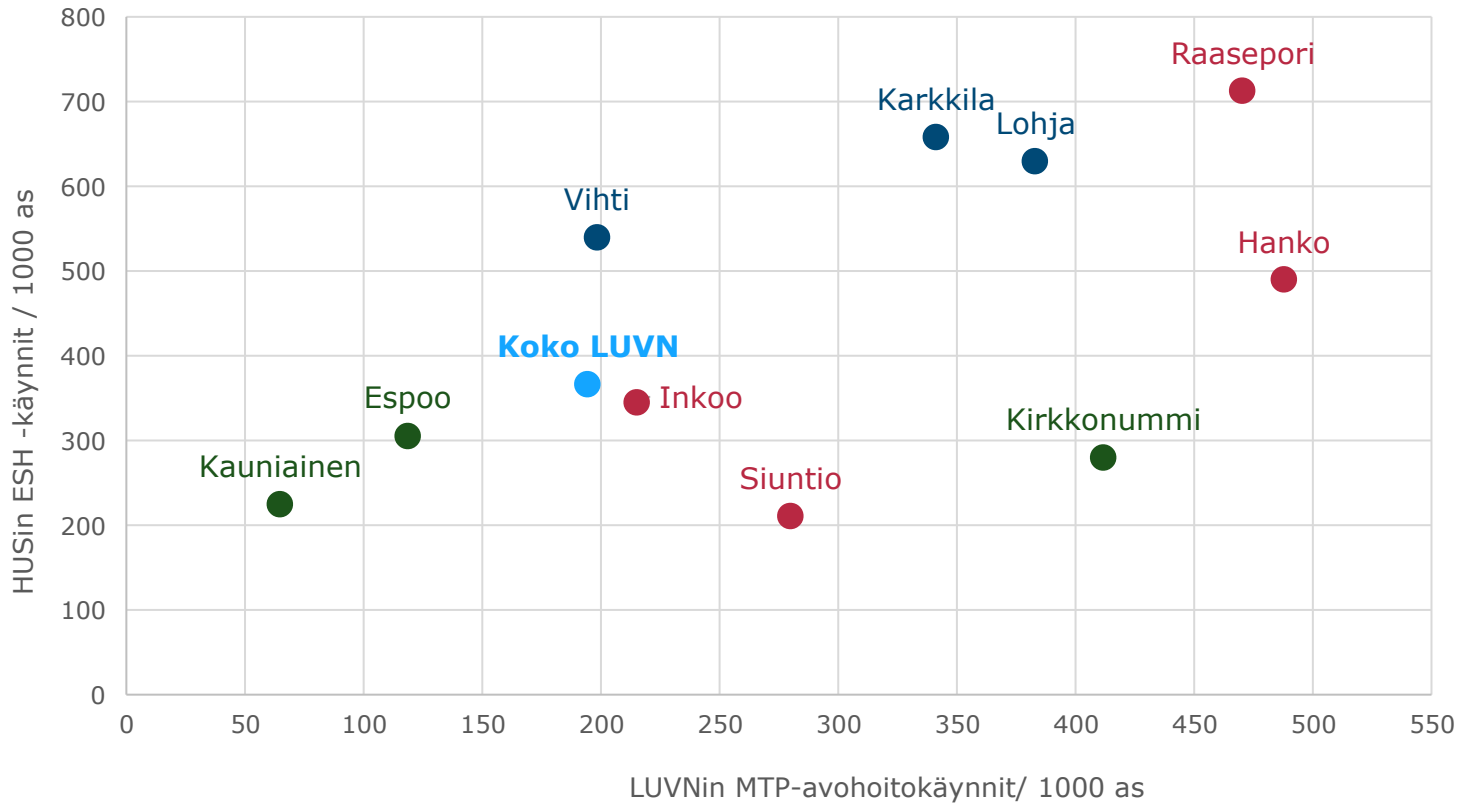
Raaseporin väestön palvelujen ylikäyttö ei ole optimaalista palvelutuotannon näkökulmasta. Tämän vuoksi **hoitopolkuja on syytä tarkastella uudelleen** ja selvittää, mistä erot johtuvat ja miten palveluita tulisi kehittää.

Esimerkiksi aikuispsykiatriassa suuri erikoissairaanhoidon käyttö ei vähennä hyvinvointialueen mtp-palvelujen käyttöä

18–64-vuotiaiden osalta ESH-käyntien ja avohoitokäyntien vertailu osoittaa, että ESH-palvelujen suurempi käyttöä ei näy perustason palvelujen pienempänä käyttönä.

Raaseporin väestö käyttää paljon sekä ESH:n että LUVN:in MTP:n avohoitopalveluja. Myös Hanko, Karkkila ja Lohja kuuluvat molempien palvelujen suuriin käyttäjiin.

Syitä palvelukäytön erojen taustalla tulisi selvittää esimerkiksi datapohjaisen analyysin kautta.

BoRa-hanke – mistä on kyse?

Tausta

Hallitus seuraa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatiota Uudellamaalla. Hallitusohjelmassa määrätty kehittää verkostomaiset osaamiskeskukset Porvoon ja Raaseporin sairaalakampusten yhteyteen, jotka tukevat kielellisten oikeuksien toteutumista molemmilla kansalliskielillä.

Tavoite

Kehittää verkostomaisen osaamiskeskusmallin, joka koostuu organisaatioiden välisistä yhteistyöverkostoista, yhteisistä toimintamalleista, henkilöstön kieliosaamisen tukirakenteista, kaksikielisistä oppimisympäristöistä, digitaalisista ratkaisuista ja palveluketjujen yhteisestä kehittämisestä.

Toteutus

Hanke toteutetaan vuosina 2024-2027 HUS-yhtymän ja Itä- ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden yhteistyönä. Hallinnoinnista vastaa HUS-yhtymä.

BoRa-hankkeen osahankkeet

1. **Kaksikielisen osaamisen vahvistaminen – kielitietoiset oppimiskeskukset** (HUS)

   Osahanke kehittää kielitietoisuutta ja kieliosaamista: kielityöpaja, kielisuihku, kielitietoinen työpaja, Kielitukikollega-alusta, kielitietoinen harjoittelumalli.

   Tavoitteena on vahvistaa kaksikielisten ammattilaisten osaamista ja verkostoitumista organisaatioiden välillä.

2. **Palvelutuotannon ohjaus** (LUVN)

   Osahanke digitalisoi kaksikielisten palvelujen ohjauksen ja kehittää uusia palvelutuotannon malleja: AVH-hoito- ja kuntoutuspolun ohjauksen, käännöspalvelut ja digihoitopalvelut.

   Tavoitteena on parantaa kaksikielisten asiakkaiden palvelupolkuja ja saavutettavuutta.

3. **Kansainvälinen rekrytointi** (HUS)

   Osahanke kehittää systemaattisen rekrytointiprosessin: hoitaja- ja lääkärirekrytoinnin ja kaksikielisen henkilöstön saatavuuden vahvistamisen.

   Tavoitteena on turvata palvelujen järjestäminen molemmilla kansalliskielillä pitkällä aikavälillä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Seuraa meitä sosiaalisessa mediassa:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

@luhyvinvointialue

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

@LUhyvinvointi @LUpelastus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

www.luvn.fi